

N:o 82.

Ank. till Riksd. Kansli den 28 April 1864, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion, i fråga om rättighet för tjänsteman, som blifvit till riksdagsman utsedd, att af statens medel erhålla godtgörelse för bekostande af vikaries aflöning.

(R. A.)

Uti en inom Andra Kammaren väckt och till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 11) har Herr A. Törnfeldt föreslagit, att Riksdagen måtte besluta, *antingen* att hvarje embets- och tjänsteman, som måste under vistandet vid riksdag hålla vikarie för sin innehafvande tjänst, får kostnaden därför ersatt af statens medel, *eller* att ingen embets- och tjänsteman får vikariekostnad ersatt af statens medel under den tid han bevisar riksdag.

Då Riksdags-ordningen icke innehåller någon allmän föreskrift, huruvida embets- eller tjänsteman, som af riksdagsmannauppdrag är förhindrad att förrätta sin tjänst, skall vara befriad från eller underkastad skyldigheten att, under den tid han vid riksdagen sig uppehåller, bekosta vikaries aflöande, måste frågan härom vara beroende af de författningar och allmänna föreskrifter, som för olika stater och korpser äro gällande, i afseende på embets- och tjänstemans skyldighet att under vissa förhållanden afstå större eller mindre del af sina löneinkomster. Bifall till någotdera af de utaf motionären framställda alternativet förutsätter alltså att i dessa ämnen åstadkomma en förändrad lagstiftning, hvartill det icke kan åligga Stats-Utskottet att afgifva förslag. Det torde ock
vara

vara tvifvelaktigt, huruvida vinnandet af den utaf motionären åsyftade likhet vore önskvärd, eller, om icke densamma skulle leda till olägenheter af vida betänkligare art, än dem motionären önskar få afhjelpa. Utskottet anser nemligen att det icke lämpligen kan eller bör för alla möjligen förekommande fall på förhand lagstiftas i ett ämne, der förhållandena äro så olikartade, som beträffande frågan huruvida och till hvad belopp staten bör vidkännas utgift för upprätthållande af en tjänst, som den ordinarie tjänstemannen af sitt riksdagsmannakall är förhindrad att sjelf bestrida; och Utskottet finner det, i följd häraf, ock vara ändamålsenligast att frågor af dylik art utaf Kongl. Maj:t prövas efter de i hvarje särskildt fall förekommande omständigheter och förhållanden. På dessa skäl och då Riksdagen icke saknar utväg att genom Konstitutions-Utskottet inhemta huru en sådan åt Kongl. Maj:t lemnad pröfningsrätt blifvit begagnad, får Utskottet, som anser bifall till motionärens förslag i ena eller andra syftningen hvarken vara gagneligt eller behöfligt, hemställa,

att Herr Törnfeldts ifrågavarande motion måtte lemnas utan afseende.

Stockholm den 28 April 1874.

På Stats-Utskottets vägnar:

ARVID FR:SON POSSE.

Reservation:

af Herrar Grefve *A. Posse*, *Liss Olof Larsson*, *Carl Ifvarsson*, *Key*, *Hörnfeldt*, *Friherre Ericson*, *Ola Bosson Olsson*, *P. Olsson*, *J. Rundbäck*, *Sven Andreasson*, *J. E. Johansson* samt *Peter Carl Andersson*, hvilka såsom sin mening åberopade Riksgäldsafdelningens förslag, så lydande:

»För att lemna någon ledning vid bedömandet af frågan huruvida embets- eller tjänsteman, som blifvit till riksdagsman utsedd, må ega grundade anspråk att af statens medel erhålla godtgörelse för bekostande af vikaries aflöning under den tid han vistas vid riksdagen, anser sig

Utskottet böra erinra derom, att Konstitutions-Utskottet vid 1868 års riksdag uti 1:sta punkten af sitt under N:o 1 afgifna memorial lemnat en fullständig utredning af denna fråga. Utskottet upplyste nemligen, att det visserligen vore en häfdvunnen praxis, att embets- och tjänstemän äfven under tider, då de äro af tillfälliga allmänna uppdrag förhindrade att utöfva sina befattningar, egde att uppbära sina löner oafkortade. Om det äfven lemnades åsido, att denna praxis icke omedelbart grundade sig på någon lag eller uttrycklig föreskrift, qvarstode dock den omständigheten att de billighetsskäl, hvilka föranledt grundsatsens tillämpning på andra fall, icke egde samma giltighet i fråga om embetsmäns hinder af riksdagsmannabefattning. Riksdags-ordningens 12 § hade nemligen i fråga om Första Kammaren satt den rättighet att afsäga sig riksdagsmannauppgdraget, som tillkomme dess ledamöter, i närmaste sammanhang med skyldigheten att utan arvode fullgöra detsamma, och hade tydligen velat hänvisa på nämnda rättighet såsom en laglig utväg att befria sig från uppdraget. Hvad åter anginge Andra Kammaren, så hade 23 § Riksdags-ordningen lika för alla bestämt den ersättning, som bör komma ledamöterna i nämnda Kammare till godo för deras ekonomiska uppoffringar, utan afseende derå, att dessa vore vida större för den ene, än för den andre; och då den enskilde riksdagsmannen icke kunde af allmänna medel utöfver det bestämda beloppet bekomma någon ersättning för den förlust, som möjligen kunde genom en längre tids hinder för värden af de enskilda angelägenheterna drabba honom, så syntes ej heller skäl vara för handen, att embetsmannen skall åtnjuta någon lindring i de uppoffringar för tjänstens uppehållande under riksdagstiden, som honom enligt lag åligger.

Då Utskottet för sin del icke kunnat undgå att gilla de skäl, hvilka sålunda blifvit anförda mot beviljandet af särskild ersättning åt embets- eller tjänsteman, som blifvit till riksdagsman utsedd, för den utgift han får vidkännas till bekostande af vikaries aflöning under den tid han be-
vistar riksdag, anser sig Utskottet böra hemställa,

att Riksdagen måtte besluta, att embets- eller tjänsteman, som blifver till riksdagsman vald, skall vara skyldig att under den tid han vid riksdagen sig uppehåller, sjelf bekosta sin vikaries aflönande samt att någon godtgörelse af statsmedel till följd deraf icke må för sådant ändamål användas.»